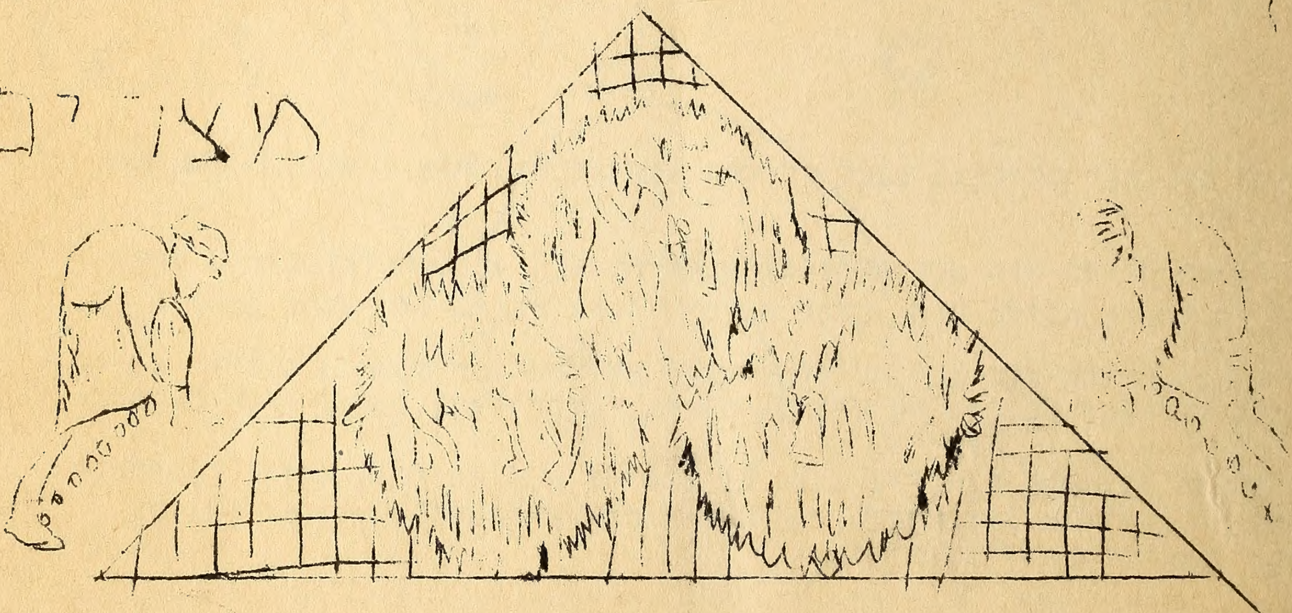
הגדה
של
פסח

הננו מוכנים ומזומנים לקים המצוה ולספר ביציאת מצרים

די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים; כל דכפין - ייתי ויאכל.
כל דיצריך - ייתי ויפסח. השתא עמנו בגלות - לשנה הבאה
בארץ ישראל. השתא עבדי - לשנה הבאה בני חורין.
טירה בצבור: כל דכפין ייתי ויאכל וכו'.

מה נשתנה

הלילה הזה מכל הלילות? שבכל הלילות אנו אוכלים חמץ ומצה, הלילה הזה כלו מצה?

מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות? שבכל הלילות אנו אוכלין, הורים לחוד וילדים לחוד, הלילה הזה כלנו מסובים-אבות ובנים ליד שלחן אחד?

מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות? שבכל הלילות אנו מספרים ספורים שונים, הלילה הזה אנו מספרים רק ביציאת מצרים, בעוד זעקת ישראל עולה מגלותו?

מה נשתנה מצבם של היהודים ממצב כל העמים? שכל עם יושב בביתו ובמולדתו והיהודים מפוזרים בכל העולם, שנואים ונרדפים ואפילו לארץ מולדתם לא יתנו להם לבוא באין מפריע?

ויעבידונו בפרך ובנו לו ערי מסכנות

את פתום ואת רעמסס. ונגאל משם ונעבר את הים

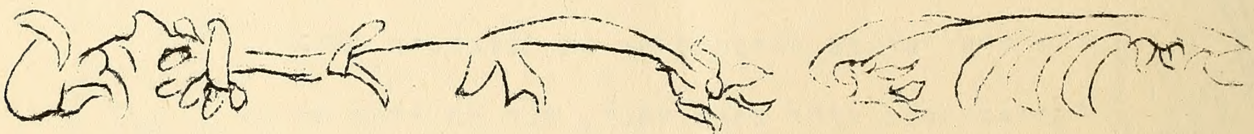
ונדד ארבעים שנה במדבר - עד שבאנו אל ארצנו. ואלו לא יצאו אבותנו ממצרים, הרי אנו ובנינו ובני בנינו משועבדים היינו לפרעה במצרים. ואפילו כלנו חכמים, כלנו נבונים, כלנו יודעים את התורה, מצוה עלינו לספר ביציאת מצרים. וכל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה משובח.

פירס אנה עני

ממשכבות הדרי של העם ועתה הבית הזה יחיד נשאר לנו, בו נמשיך לקדש את מועד החרות, אנו ובנינו ובני בנינו לעולם.

על כן ניחד יום זה

ובין כל ימות העמל ימי חדות היצירה וחרדת עתידות, ימי רנת הקוצרים וצער ישראל וסבל המשועבדים בכל אתר. על כן ניחד לילה זה מכל הלילות ונרבה לספר בו ביציאת מצרים, זכור ותקוה לגאולה כי תבוא, לשחרור כי יקום, לתחית ישראל ולחרות שלמה של האדם כי יכונו.

זכור את היום הזה

אשר יצאתם בו ממצרים, מבית עבדים, כי בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאלו יצא הוא ממצרים. לא אבותינו בלבד, אף אנו נגאלנו עמהם.

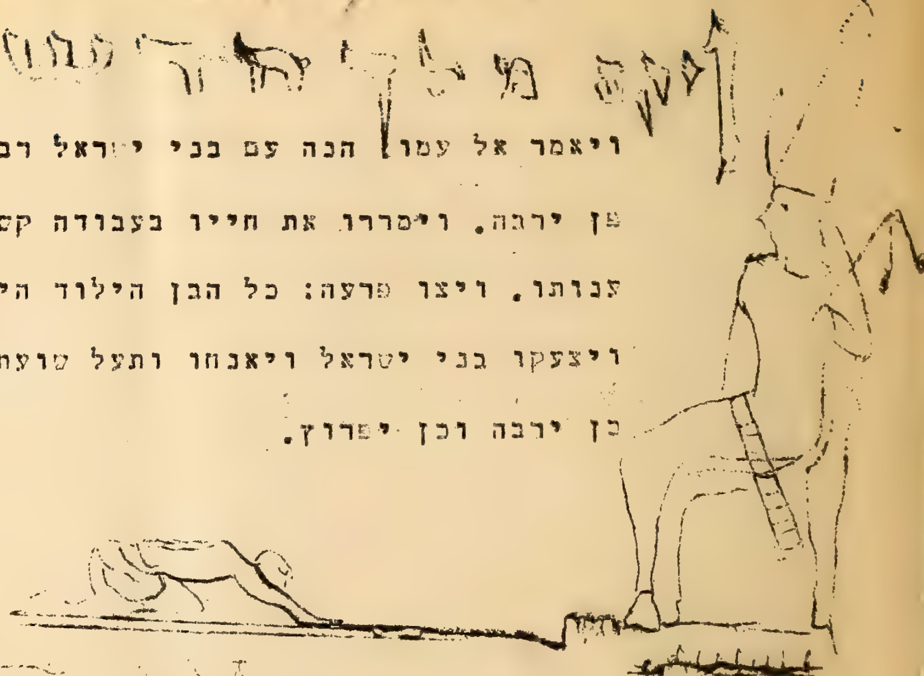
במשך אלפי שנים את יום צאתו מבית עבדים ודרך כל
מחילות השעבוד והצומס והאינקויזיציה והשמד
והפרעות, נושאת האומה בלבה את הגעגועים לחופש
ומביאה אותם לידי בטוי עממי, אשר לא יפסח על כל
נפש מישראל, מאבות אלי בנים דרך כל הדורות. איזה
יצר חרות עמוק טבוע בלב עם, שיכול היה באביב ימיו
ליצור יצירה גאונית כזאת ולמסור אותה מדור לדור.

והיא שעמדה לאבותינו ולנו, שלא אחד בלבד עמד עלינו לכלות נו, אלא שבכל דור ודור עומדים עלינו לכלותנו ואנו ניצלים מידם.

שירה בצבור: והיא שעמדה וכו'.

ויבא יוסף ויגד לפרעה ויאמר: אבי ואחי באו מארץ כנען והנה הם בארץ גושן. רועי צאן עבדיך, לגור בארץ באנו, כי אין מרעה לצאן אשר לעבדיך, כי כבד הרעב בארץ כנען. ויאמר פרעה אל יוסף: ארץ מצרים לפניך היא.- וישב ישראל במצרים בארץ גושן ויאחזו בה. וימת יוסף ואחיו וכל הדור ההוא ובני ישראל פרו וירבו וישראו ויעצמו מאד מאד ותמלא הארץ אותם.

ויקם מלך חדש על מצרים אשר לא ידע את יוסף

ויאמר אל עמו: הנה עם בני ישראל רב ועצום ממנו, הבה נתחכמה לו פן ירבה. וימררו את חייו בעבודה קשה וישימו עליו שרי מסים למען ענותו. ויצו פרעה: כל הבן הילוד היאורה תשליכהו וכל הבת תחיון. ויצעקו בני ישראל ויאנחו ותעל שועתם מן העבודה. וכאשר יענו אותו כן ירבה וכן יפרוץ.

ויגדל משה ויצא אל אחיו וירא בסבלותם. וירא איש מצרי מכה איש עברי מאחיו ויך את המצרי ויטמנהו בחול. ויצא ביום השני וירא שני אנשים עברים נצים. ויאמר לרשע: למה תכה רעך? ויאמר: מי שמך לאיש שר ושופט עלינו? הלהרגני אתה אומר כאשר הרגת את המצרי? ויירא משה ויברח וישב בארץ מדין.

ומשה היה רועה את צאן יתרו

וינהג ... הצאן אחר המדבר.

כשהיה משה רועה את הצאן במדבר, ברח גדי מן העדר, היה משה רץ אחריו עד שבא לבריכה של מים ועמד לשתות. אמר משה: אני לא ידעתי כי צמא אתה ועכשיו ודאי עיפת. הרכיבו על כתפו והיה מהלך. אמר הקדוש ברוך הוא: יש לך רחמים לנהוג צאנו של בשר ודם, - חייך, אתה תרעה צאני ישראל.

ויהי בימים ההם

וישמע משה את צעקת בני ישראל באה אליו וגם ראה את לחץ אשר מצרים לוחצים אותם.

וינהג משה את הצאן אחרי המדבר, ויבוא אל הר אלהים חורבה. וירא מלאך אלהים אליו בלבת אש מתוך הסנה וירא והנה הסנה בוער באש והסנה איננו אוכל. ויאמר משה: אסורה נא ואראה את המראה הגדול הזה, מדוע לא יבער הסנה. וישמע משה קול מתוך הסנה: משה. משה! ויאמר משה: הנני!

לך בוא מצרימה ובאת אל

הנענים והאומללים, אל כל הנאנחים והנדכאים

ואמרת אליהם כי עבדים הם - והם לא יבינו. ואמרת אליהם

כי אומללים הם - והם לא ידעו, כי גדול ענים וגדולים מכאוביהם ונורא

לחצם - והם לא יאמינו. ופקחת עיניהם בחוזק יד וגאלת אותם.

ועם רב ימשך אחריך, מקרב אחיך אשר לא ידעת, ואשר לא
ידעוך עוד, ומקרב כל העם מסביב, אשר רע ומר להם,
והיית לאב המון אדם ולראש שבטיו, ועשית מן התולעים אדם ומן האדם - עם
ומעפרות חול ארץ.

ופתום ורעמסס תחלופנה

והפירמידים יפלו והאובליסקים יתמוטטו
והספינקסים לא יהיו עוד - והעם הזה יעמוד,
כי לא יתם עם האומללים מעל פני האדמה בכל
ימי השמים על פני האדמה.

שירה בצבור: האמנתי כי אדבר כי עניתי מאד.

ויסעו בני ישראל **מרעמסס סכתה**

כשש מאות אלף רגלי הגברים, לבד מטף.וגם ערב רב עלה אתם. וצאן ובקר מקנה כבד מאד. ויאפו את הבצק אשר הוציאו ממצרים עגות מצות, כי לא יכלו להתמהמה וגם צידה לא עשו להם.

ומושב בני ישראל אשר ישבו במצרים שלושים שנה וארבע מאות שנה. ויהי בעצם היום הזה יצאו צבאותם מארץ מצרים, ליל שמורים הלילה הזה לבני ישראל לדורותם.

בצאת ישראל ממצרים

בית יעקב מעם לועז
היתה יהודה לקדשו
ישראל ממשלותיו
הים ראה וינוס

הירדן יסוב לאחור
ההרים רקדו כאילים
גבעות כבני צאן.

מה לך הים כי תנוס
הירדן תסוב לאחור
ההרים תרקדו כאילים
גבעות כבני צאן.
מלפני אדון חולי ארץ
מלפני אל' יעקב
ההופכי הצור אגם מים
חלמיש למעינו מים.

שירה – "גאולת ישראל"

ויהי בשלח פרעה את העם

ויהפך לבו ולב עבדיו אל העם ויאמרו: מה זאת עשינו כי שלחנו את בני ישראל מעבדנו? -- וירדפו מצרים אחריהם וישיגום חונים על הים. ויבואו בני ישראל בתוך הים ויעברו בתוך הים ביבשה, וירדפו מצרים אחריהם כל סוס פרעה רכבו ופרשיו אל תוך הים. וישב הים לאיתנו ומצרים נסים לקראתו.

שירה בצבור:

אשירה לאדני כי גאה גאה סוס ורוכבו רמה בים. זה אלי ואנוהו

אלהי אבי וארוממנהו, הכו בתופים הכו בתוף.

ויסעו שלושה ימים במדבר ולא מצאו מים. ויבואו מרתה ולא יכלו לשתות מים ממרה כי מרים הם. וילינו העם על משה: מה נשתה? וירב העם על משה: למה העליתנו ממצרים, להמית אותי ואת בני ואת מקני בצמא?- ויבכו בני ישראל ויאמרו: זכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים חנם.

השעה ההיא

פתע פתאום יתנער דור עזוז וגבור,דור גבור מלחמה,
ועיניהם ברקים ופניהם להבים –
וידיהם לחרבות,
והרעימו אדירים בקולם, קול ששים רבבה,
קול קורע הסערה ובנהמת המדבר הזועף יתחרה,
וסביבם בסערה,וסביבם בזעמה.
הם קוראים: אנחנו גבורים.
דור אחרון לשעבוד וראשון לגאולה אנחנו.
ידבו לבדם ידנו החזקה,
את כובד העול מעל גאון צוארנו פרקה,
ובזקוף ראשנו שמימה ויצרו בעינינו –
ובצעדק למדבר ונאמר לציה: "אמנו"
על ראשנו הצורים בין מפלסי עבים
שתינו ממקדד הדרור עם כל נשרי שמים–
ומי אדון לנו?.

גם עתה – אם סגר עלינו מדברו אל נקם,
כמעט נגע בנו שיר עזוז ומרי – ונקם;
לחרבות. לרמחים; התאחדו. הימינו.
על אף השמים וחמתם –
הננו ועלינו
בסערה."

הננו ועלינו:
אם אסף האל מעמנו את ידיו
וארונו ממקומו לא ימוש –
נעל-נא איפא בלעדיו.
ותחת עין זעמו, לברק חמת מבטו,

נרד לפנינו תועפות ההרים האלה,
ופנים נתראה באויב החמוש!
האזינו;
הסערה גם היא קוראת לנו:
–"ה ה י נ ו"
לחרבות; לרמחים.
יתפרקו ההרים, ישתברו הגבעות,
אף יפלו פגרינו חמרים חמרים –
הננו ועלינו
ה ה ר ה ;" – – – –

:=:=:=:=:=:=:=:=:=:=:=:=:=

[illegible] לעני המחנה לפרוץ שערים בעולים. התריעו בכל השבילים, הנקענו בכל הנתיבות, מעפילים מעבר לרכסי ההרים, נותרים על שני ימים סוערים, עד הגענו לאדמת מכורה ונתקע בה יתד לחיי עצמאותה ולשים קץ לחשכת הגלות.

לא תם החזון

כי רבו בנים ובנות בישראל, ממשיכי מסורת הגבורה, אשר קדשו את שם ישראל וילחמו על כבוד ישראל ובנפשם צרו לנו את העטרה בעם ישראל והחזון באורו. נקדש זכר חללי ישראל, שדעכו, נהרגו, נטבחו ונשרפו חיים על קדושת נצח קיומנו.

ומתוך גל הגויים אשר לא ידעוך ועל ממלכות אשר בשמך לא קראו כי אכל את יעקב ואת נוהו השמו. שפוך עליהם זעמך וחרון אפך ישיגם. תרדוף באף והשמידם מתחת שמי אדני.

מי נתן למשיסה יעקב וישראל לבוזזים.

ועתה אל תירא, כי גאלתיך, כי תלך כמו אש ולא תכוה ולהבה לא תבער בך.

ממזרח אביא זרעך וממערב אקבצך.

והיה ביום ההוא

שירה בצבור:

יתקע בשופר גדול ובאו האובדים מארץ אשור והנדחים מארץ מצרים.

והשתחוו לאדני בהר קדשו בירושלים.

יצאנו

לשנות את פני העולם, לשים קץ לשעבוד אדם באדם והקץ נעוץ בחביון הדורות. מתי נולדנו? בשעה שנצנץ כבוד ראשון הוצת בלב העבד. - מתי הרימונו את הדגל? בשעה שהתקומם המושפל הראשון נגד משפילו. שבע נפול ושבע נקום כי עמנו הצדק ושחרור האדם.-- עד בוא היום והיה דגלנו לדגל החברה המשוחררת. עד יקום האדם כשדעתו רחבה ולבו טהור וידיו באמנות וחייו- חופש צדק ושויון. וכבוד כל אדם - ראש פנה היא לחברה הנגאלת.

הנה ימים באים ונגש חורש בקוצר

ודורך ענבים במושך הזרע והטיפו ההרים עסיס והגבעות

תתמוגגנה. ושבתי את שבות עמי ובנו הרים נשמות

וישבו ונטעו כרמים ושתו את יינם ועשו

גנות ואכלו את פריהם. ונטעתים על

אדמתם ולא ינתשו עוד

מעל אדמתם.

הנני
מביא אותם

מארץ צפון וקבצתים מירכתי

ארץ בם עור ופסח, הרה ויולדת

יחדיו, קהל גדול

ישובו הנה.

נברך

על הגפן **ועל פרי הגפן** ועל ארץ חמדה טובה ורחבה לאכול מפריה ולשבוע מטובה. נברך על אשר נגאלנו והגענו ללילה הזה לשמור בו ולגיל להסב בו יחד, כן נגיע למועדים ולרגלים הבאים לקראתנו בשלום, שמחים בבנין וששים בעבודה ונשיר שיר חדש על גאולתנו ועל פדות נפשנו.

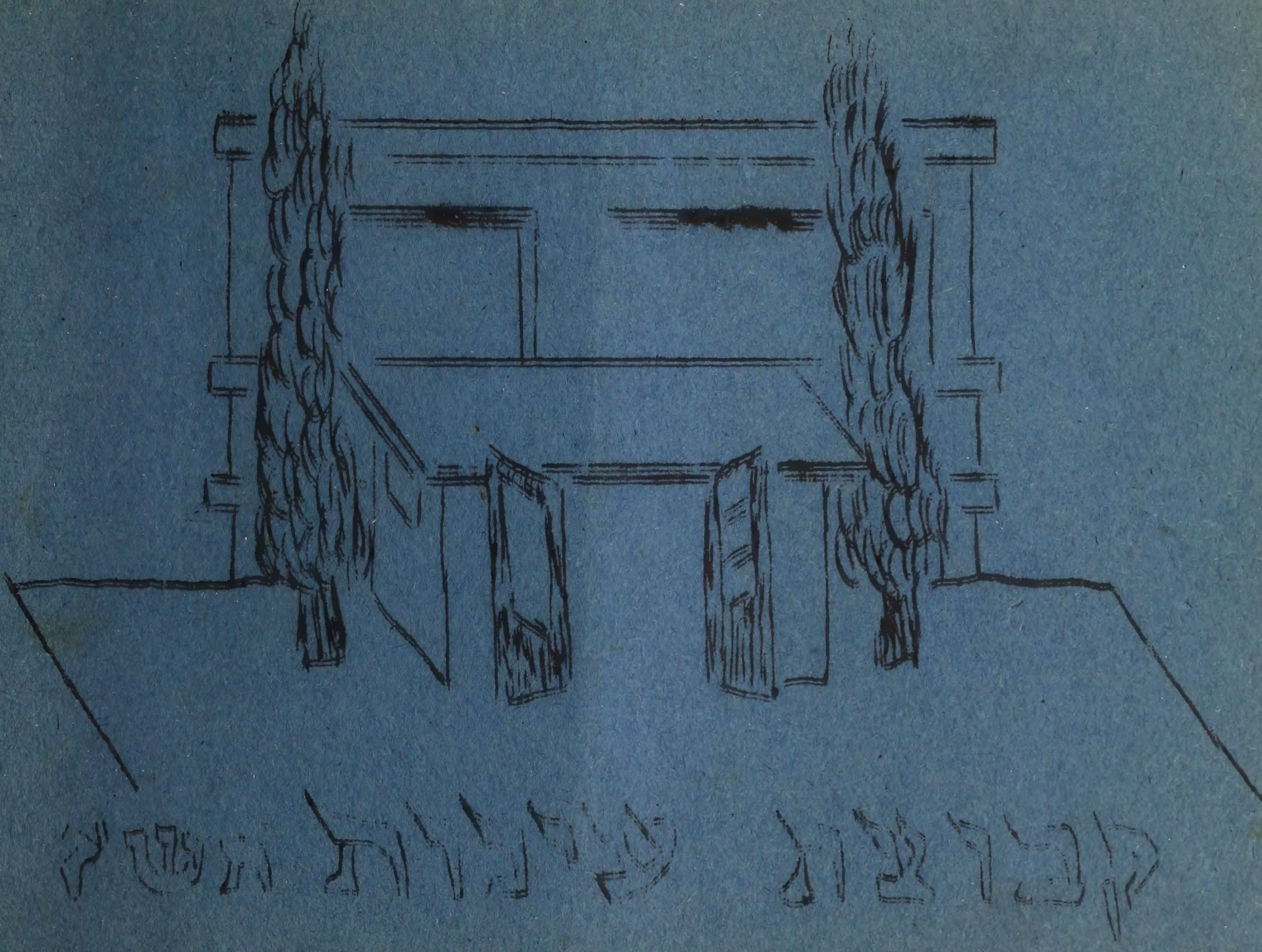
שירה בצבור:

איתן

נעמוד במקומנו / אל מורך אל עצבות

כל רוח רע לא תזיזנו / גל תכבה האש הבוערת

סדור פסח כהלכתו ככל משפטו וחקתו. כאשר זכינו לסדר אותו, כן נזכה לעשותו. זך שוכן מעונה, קומם קהל עדת מי מנה, קרב נהל **נטעי** כנה, פדוים לציון ברנה.

קברצוג